

Sygn. akt II KK 154/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Józef Szewczyk

Protokolant Marta Brylińska

w sprawie **M.M.**

skazanego z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 29 maja 2018 r.,

kasacji, wniesionej przez prokuratora na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 7 lutego 2018 r., sygn. V Ka [...] /17,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w P.

z dnia 4 lipca 2017 r., sygn. II K [...] /16,

**uchyła wyrok Sądu Okręgowego w P. w zaskarżonej części i
sprawę w tym zakresie przekazuje do ponownego rozpoznania
temu Sądowi w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 lipca 2017 r. w sprawie o sygn. akt II K [...] /16 Sąd Rejonowy w P. uznał m M.M. oraz za winnych tego, że „w dniu 18 stycznia 2016 r. w P. przy ul.[...], w mieszkaniu oznaczonym nr [...], działając wspólnie i w

porozumieniu, a nadto z innym nieustalonym mężczyzną, w ramach przyjętego podziału ról, gdzie M.P. przekazała W.M., a następnie także M.M. informację o posiadaniu przez B.K. pieniędzy w gotówce tytułem odszkodowania za wypadek komunikacyjny i miejscu ich ukrycia w mieszkaniu, a następnie M.M. i nieustalony mężczyzna weszli do wskazanego powyżej lokalu i używając wobec J.K. przemocy w postaci uderzenia pięścią w twarz oraz kopania po całym ciele, a następnie wykorzystując dużą dysproporcję sił i uniemożliwiając B.K. obronę oraz wezwanie pomocy, doprowadzili ją do stanu bezbronności - poprzez wepchnięcie jej, poruszającej się na wózku inwalidzkim jako osobę niepełnosprawną do sąsiedniego pokoju zajmowanego przez nią lokalu mieszkalnego, uniemożliwiając jej skuteczną obronę, po czym dokonali zaboru w celu przywłaszczenia znajdujące się w mieszkaniu pieniądze w kwocie 14.400 zł, działając na szkodę B.K., które to następnie podzielili między siebie, przy czym M.M. czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne”, tj. popełnienia czynu z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i na podstawie art. 280 § 1 k.k. wymierzył M.M. karę 5 lat pozbawienia wolności.

Działający w imieniu M.M. obrońca zaskarżył apelacją wyrok Sądu Rejonowego na korzyść oskarżonego w części dotyczącej wymiaru kary, zarzucając mu rażącą niewspółmierność wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności wskutek niedostatecznego uwzględnienia okoliczności przemawiających za łagodniejszym jej wymiarem. W konsekwencji wniósł o zmianę wyroku i wymierzenie oskarżonemu kary w dolnych granicach ustawowego zagrożenia.

Po przeprowadzonym postępowaniu odwoławczym Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 7 lutego 2018 r., sygn. akt V Ka [...] /17, zmienił zaskarżone orzeczenie m.in. wobec M.M., w ten sposób, że uznał go za winnego, w ramach zarzucanego mu czynu, tego, że „w dniu 18 stycznia 2016 r. w P. przy ul. [...] działając wspólnie i w porozumieniu z nieustalonym mężczyzną, wykorzystując informacje co do osoby pokrzywdzonej B.K. i posiadania przez nią większej kwoty pieniędzy uzyskane od W.M. i M.P., po wtargnięciu do mieszkania pokrzywdzonej, używając przemocy wobec jej męża poprzez bicie go i kopanie oraz wykorzystując

niepełnosprawność B.K. poruszającej się na wózku inwalidzkim, zabrał w celu przywłaszczenia na jej szkodę pieniądze w kwocie 14.400 zł wraz z kasetką, w której były ukryte, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za przestępstwo rozboju wymierzonej prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 30 marca 2004 r. w sprawie II K [...] /03, którą zakończył odbywać 9 września 2011 r.” tj. popełnienia przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i na podstawie tych przepisów skazał go, a z mocy art. 280 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 lat pozbawienia wolności.

We wniesionej na korzyść skazanego M.M. kasacji prokurator Prokuratury Rejonowej w P., na podstawie art. 523 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 526 § 1 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił „rażące naruszenie prawa, tj. art. 434 § 1 pkt 1 k.p.k., które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, polegające na zmianie wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 04.07.2017 r. sygn. akt II K [...] /16 poprzez wymierzenie M.M. kary 6 (sześciu) lat pozbawienia wolności, podczas gdy Sąd Okręgowy w P. orzekał w tym zakresie na skutek apelacji wywiedzionej przez obrońcę oskarżonych M.M. i W.M. na ich korzyść - co do M.M. - obrońca wyrok zaskarżył w części dotyczącej wymiaru kary zarzucając rażącą niewspółmierność wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności wskutek niedostatecznego uwzględnienia okoliczności przemawiających za łagodniejszym jej wymiarem, a Sąd Rejonowy w P. wskazanym powyżej wyrokiem wymierzył M.M. karę 5 (pięciu) lat pozbawienia wolności, innymi słowy Sąd Odwoławczy orzekł na niekorzyść skazanego M.M., podczas gdy apelacja została wywiedziona jedynie na jego korzyść, przez obrońcę.” W konkluzji autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku wobec M.M. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w P.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez prokuraturę kasacja jest oczywiście zasadna.

Analiza zaskarżonego kasacją orzeczenia nie pozostawia żadnych wątpliwości, iż Sąd Okręgowy w P. orzekł na niekorzyść oskarżonego M.M., podczas gdy środek odwoławczy został wywiedziony wyłącznie na jego korzyść. Wymierzenie surowszej kary pozbawienia wolności, mimo zaskarżenia wyroku

Sądu pierwszej instancji wyłącznie na korzyść oskarżonego doprowadziło do pogorszenia sytuacji procesowej M.M. wbrew treści art. 434 § 1 k.p.k. Zgodnie z tym przepisem sąd odwoławczy może orzec na niekorzyść oskarżonego jedynie:

- 1) wtedy, gdy wniesiono na jego niekorzyść środek odwoławczy, oraz
- 2) w granicach zaskarżenia, chyba że ustawa nakazuje wydanie orzeczenia niezależnie od granic zaskarżenia, oraz
- 3) w razie stwierdzenia uchybień podniesionych w środku odwoławczym, chyba że środek odwoławczy nie pochodzi od oskarżyciela publicznego lub pełnomocnika i nie podniesiono w nim zarzutów albo ustawa nakazuje wydanie orzeczenia niezależnie od podniesionych zarzutów.

W realiach rozpoznawanej sprawy Sąd Okręgowy naruszył regułę *reformationis in peius* wyrażoną w treści art. 434 k.p.k., na co sam zwrócił uwagę na k.1460v (tom VIII) uzasadnienia swojego orzeczenia.

W tym stanie rzeczy, podwyższając oskarżonemu M.M. karę pozbawienia wolności, w sytuacji gdy wyrok Sądu I instancji został zaskarżony jedynie na jego korzyść, Sąd Okręgowy w P. rażąco naruszył przepis art. 434 § 1 pkt 1 k.p.k., co miało istotny wpływ na treść orzeczenia.

Konsekwencją stwierdzenia powyższego uchybienia jest uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w P. w zaskarżonej części i przekazanie sprawy temu Sądowi w tym zakresie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy w P. winien mieć na względzie powyższe uwagi i przestrzegać obowiązującego prawa.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

ał